

Valtakunnallisen valvontaohjelman arviointikriteerit

Tarkastus

Valvontasuunnitelmaan kirjataan tarkastukset valvontakohdetyypeittäin tai valvontakohteittain. Kohteiden tarkastustiheys määräytyy riskinarvioinnin kautta. Valvontasuunnitelmassa on kuvattava, miten riskinarviointi valvontayksikössä on toteutettu, mitkä ovat sen perusteet ja miten se on vaikuttanut tarkastustiheyteen.

Terveysturvallisuuden valvontasuunnitelmaan kirjataan säännöllisen valvonnan tarkastuksen tavoite ja sisältö vähintään valvontakohdetyypeittäin.

Riskinarviointi

Terveysturvallisuuden valvontasuunnitelmassa olisi kuvattava valvontayksikön käyttämä riskinarviointiprosessi ja miten se etenee ilmoituskäsittelystä kohteen valvontaan.

Valvonnan resurssit

Valvontaviranomaisella on oltava palveluksessaan tai sopimuksen perusteella käytettävissään tarpeellinen määrä pätevää ja riittävän kokemuksen omaavaa henkilöstöä. Jos resurssit eivät vastaa valvonnan tarvetta, on valvontasuunnitelmassa oltava selostus siitä, miten valvontaveloitteet hoidetaan. Tarvittaessa esitetään toimenpiteet asian korjaamiseksi. Käytettävissä olleiden resurssien suhdetta valvontatarpeeseen on arvioitava toteutumisen arvioinnin yhteydessä. Suunnitellut ja toteutuneet resurssit kirjataan myös VYHA-järjestelmään.

Valvontasuunnitelman yhteisessä osiossa on todettava ympäristöterveydenhuollon käytettävissä olevat voimavarat, ja esitettävä niiden jakautuminen eri toimialoille. Resursseja on aikaisempien vuosien valvontakokemusten perusteella varattava myös muuhun kuin säännölliseen valvontaan. Valvontasuunnitelmassa on arvioitava, miten valvontaresurssit riittävät suunnitelman toteuttamiseen. Henkilövoimavarojen lisäksi on kunnassa varauduttava riittävästi muun muassa näytteenottoon, laboratoriotutkimuksiin, toimijoiden ja kuntalaisten ohjaukseen ja neuvontaan sekä viranhaltijoiden koulutukseen meneviin kuluihin.

Valvonnan hankkeet

Valvontahankkeiden suunnitelmat perusteluineen kuvataan vuosittaisessa valvontasuunnitelmassa. Myös valvontayksikön osallistuminen muiden järjestämiin hankkeisiin, esimerkiksi pohjavesiselvitykset ELY-keskusten kanssa, on syytä kirjata valvontasuunnitelmaan.

Näytteenotto ja tutkiminen

Valvontasuunnitelmassa on esitettävä, missä Ruokaviraston hyväksymissä laboratorioissa viranomaisvalvontaa varten otetut näytteet tutkitaan. Tutkimusmenetelmien on oltava lainsäädännön mukaisia.

Talousveden sekä uima- ja allasvesien laadun valvonta on osa kohteen suunnitelmallista valvontaa ja valvontasuunnitelmaan sisällytetään arvio otettavista viranomaisnäytteistä. Suunnitelmasta on käytävä ilmi lainsäädännön edellyttämä vähimmäisnäytteenotto.

Terveysturvallisuuden viranomaisvalvontaan liittyvän näytteenoton voi suorittaa myös muu kuin terveysturvallisuusviranomaisena. Tällöin on kuitenkin varmistettava näytteenottajan pätevyys. Terveysturvallisuusviranomaisena voi varmistaa pätevyyden myös muilla tarkoituksenmukaisiksi katsomillaan tavoilla. Perusteet on kirjattava valvontasuunnitelmaan.

Terveysturvallisuusviranomaisen selvittäessä sisäympäristöön liittyviä terveyshaittoja on asumisterveysasetuksessa (STMa 545/2015) mainittujen muuttujienmääritykset tehtävä Ruokaviraston hyväksymissä laboratorioissa, hyväksytyillä menetelmillä.

Kunnan terveysturvallisuuden valvontasuunnitelmassa on syytä kuvata virka-ajan ulkopuolella toteutettavien, häiriötilanteisiin liittyvien talousvesi-, uimavesi- ja allasvesinäytteenottojen, näytteiden tutkimisen ja laboratoriopalvelujen saatavuuden lisäksi se, miten ja kenelle laboratorio ilmoittaa tutkimustuloksista.